

EVANGELIUM OXYRHYNCHUS 840

Jediný zlomek s textem tohoto evangelia se dochoval na malém a z obou stran popsaném papyru nalezeném v prosinci 1905 u středoegyptského města Oxyrhynchus asi 160 kilometrů jihozápadně od Káhiry. Oxyrhynchus byl v prvních staletích regionálním centrem s šesti tisíci obyvateli. Dnes na stejném místě ve vesnici el-Bahasa žije několik desítek lidí.

Mapa severní části Egypta s polohou hlavního města Káhiry, přístavního města Alexandrie a archeologického naleziště Oxyrhynchus.

Lokalitu proslavily archeologické objevy britských vědců, jejichž pozornost se od roku 1897 soustředila na bývalou skládku odpadků, kam byly ve starověku vyhazovány tisíce nepotřebných rukopisů. Mezi množstvím fragmentů byl nalezen také drobným písmem popsaný list o velikosti 8,8 x 7,4 centimetru. Celkem 45 řádků textu je úryvkem z evangelia, které nelze přiřadit k žádné dnes známé biblické nebo apokryfní literatuře. Papyrus byl pravděpodobně nošen zavěšený kolem krku jako amulet. Vznikl ve 4. století a jako předloha mu posloužil neznámý spis nejspíše z první poloviny 2. století (100-160).

Zachovaný text evangelia popisuje setkání Ježíše s veleknězem. Farizeus Lévi vytyká Ježíši a jeho učedníkům, že se před vstupem do chrámu neumyli. Ježíš mu odpovídá otázkou: "A ty, který jsi také tady v chrámu, jsi čistý?" V dalším proslovu odmítá farizeovy výhrady a vysvětluje, že není důležitá vnější čistota, protože ta nic nevyhovívá o čistotě nitra. Skutečná očistná voda života věčného proudí od Boha z nebe.

Po slohové i obsahové stránce se tato pasáž podobá novozákonním evangeliím (srovnej Matoušovo evangelium 15,1-20 a Markovo evangelium 7,1-23).

CELÝ ZLOMEK

"...dříve, než by ukřivdil, chytře si vše rozmyslí. Dejte si pozor, aby vás nečekal stejně bolestný osud jako je. Neboť zločincům mezi lidmi se dostává odplaty nejen mezi živými, ale také podstupují trest a velká muka."

A sebrav je s sebou, odešel na místo očisty a procházel se po chrámu. A tam nějaký velekněz z farizeů, jmenoval se Lévi, přišel k němu a řekl Spasiteli:

"Kdo ti dovolil chodit po tomto místě očisty a dívat se na tyto svaté nástroje, když ses nevykoupal? (Ani) tvoji učedníci si neumyli nohy! A teď, když jsi špinavý, se procházíš tímto čistým prostranstvím v chrámu, kam může vstoupit pouze člověk, který se vykoupal a vyměnil si šaty! A ani ten se neodvažuje pohlédnout na tyto svaté nástroje!"

Spasitel, (který) stál se svými učedníky poblíž, mu odpověděl: "A ty, který jsi také tady v chrámu, jsi čistý?"

Farizeus mu řekl: "Já jsem čistý, neboť jsem se vykoupal v Davidově rybníku. Sestoupil jsem do rybníku po jednéch stupních a vystoupil po druhých. Pak jsem si oblékl bílé a čisté šaty. A přišel jsem a podíval se na tyto svaté nástroje."

Spasitel mu odpoveděl a řekl: "Běda slepým lidem, kteří nevidí! Vykoupal ses v tekoucí vodě, kde se psi a vepři válejí ve dne i v noci? A když ses sám umyl, čistil si kůži z vnějšku. Stejně se i nevěstky a pištčyně mažou (*olejem*), myjí se a čistí, když se přikrašlují, aby vzbudily žádostivost mužů, ale uvnitř jsou plné škorpiónů a všelijaké špatnosti. Já však a moji učedníci, o kterých říkáš, že jsme se neumyli, jsme se vykoupali ve vodách života věčného, které proudí od Boha z nebe. Běda však těm..."

ZDROJE

Dus J., Pokorný P., Neznámá evangelia - Novozákonní apokryfy I., Vyšehrad, Praha 2001

Early Christian Writings, Oxyrhynchus 840 Gospel,
<http://www.earlychristianwritings.com/oxyrhynchus840.html>

Gospels.net, Papyrus Oxyrhynchus 840,
<http://www.gospels.net/translations/poxy840translation.html>

Text Excavation, Papyrus Oxyrhynchus 840,
<http://www.textexcavation.com/poxy840.html>

POxy: Oxyrhynchus Online,
<http://www.papyrology.ox.ac.uk/>

Wikipedia, Oxyrhynchus Gospels,
http://en.wikipedia.org/wiki/Oxyrhynchus_Gospels